

Asia: VN/22967/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi opintotukilain ja yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

- Arene suhtautuu kriittisesti hallituksen esitykseen, jonka myötä opiskelijat palautetaan yleisestä asumistuesta opintotuen asumislisän piiriin 1.8.2025.
- Esitys tulee heikentämään opiskelijoiden taloudellista asemaa ja samalla vaikeuttaa jo nyt hankalaa tilannetta opiskelija-asuntomarkkinoilla. Esiitetty muutos kasvattaa edullisten opiskelija-asuntojen kysyntää tilanteessa, jossa niin kotimaisten kuin kansainvälisten opiskelijoiden määrät kasvavat ja opiskelija-asuntotuotannon tukia leikataan.
- Arene katsoo, että jos opiskelijat palautetaan esityksen mukaisesti opintotuen asumislisän piiriin, tulee esitettyä asumislisän tasoa korottaa tai peruuttaa vuonna 2017 tehty opintorahan leikkaus. Asumislisä tulisi myös sitoa elinkustannusindeksiin.
- Hallituksen tulisi myös arvioida uudelleen päätöstä leikata opiskelija-asuntoihin käytettävän erityisryhmien investointiavustuksen leikkauksia ja varmistaa päätöksillään opiskelija-asuntoja tuottavien toimijoiden kyvyn lisätä asuntotarjontaansa myös jatkossa.

Opiskelijoiden palauttaminen opintotuen asumislisän piiriin tulee leikkaa merkittävästi opiskelijoiden opintososiaalisia etuuksia ja siten heikentää opiskelijoiden toimeentuloa erityisesti isoissa kaupungeissa, joissa vuokrataso on suhteellisesti korkeimmillaan. Opiskelijat siirrettiin yleisen asumistuen piiriin vuonna 2017, jolloin siirron yhteydessä leikattiin samalla korkeakouluopiskelijoiden opintorahan määrää.

Hallituksen esityksen mukaan asumistuki olisi jatkossa korkeimmillaan 296 euroa kuukaudessa. Yksin asuvan opiskelijan keskimääräiset asumismenot olivat elokuussa 2024 573 euroa ja pelkästään valtion tukemassa asuntokannassa keskimääräin 496,57 euroa kuukaudessa. Asumislisän suunniteltu taso ei edes korkeimmillaan kykene kattamaan opiskelijoiden asuinkustannuksia. Asumislisää ei

myöskään saa asumistuen tapaan automaattisesti kesäajalta, ellei opiskelija nosta opintotukea kesäkuukausilta.

Opiskelijoiden siirtäminen yleiseltä asumislisältä opintuen asumislisän piiriin edellyttäisi esitetyn asumislisän tai vaihtoehtoisesti opintorahan korottamista, jotta opiskelijoiden toimeentulo heikkene kohtuuttomasti. Samalla asumislisä olisi perusteltua sitoa esimerkiksi kansaneläkeindeksiin, sillä nykyisessä inflaatioympäristössä asumislisä jää auttamatta jälkeen vuokrien noususta ilman indeksikorotuksia.

Myös opiskelijoiden kesäaikaisen toimeentulon osalta olisi hyvä pohtia erilaisia vaihtoehtoja. Jos opiskelijat siirtyvät tekemään opintoja nykyistä enemmän kesäaikana opintotuen ja asumislisän turvaamiseksi myös kesäajalta, vaikuttaa se merkittävästi myös siihen, miten korkeakoulujen tulee tarjota opintoja myös kesäaikaan.

Esitetty muutos tulee vaikeuttamaan kansallista tavoitetta nostaa nuorten korkeakoulutettujen aikuisten määrä 50 prosenttiin ikäluokasta vuoteen 2035 mennessä.

Siirto vaikeuttaa entisestään opiskelija-asuntomarkkinaa

Asumisen tukea kohdistuvat leikkaukset kannustavat opiskelijoita hakeutumaan edullisiin opiskelija-asuntoihin. Opiskelija-asuntojen käyttöasteet ovat kuitenkin jo tällä hetkellä ennätystasolla, jolloin kohtuuhintaisten asumisvaihtoehtojen tarjontaa ei markkinoilla juuri ole. Hallituksen toimet esimerkiksi erityisryhmien investointiavustuksen leikkauksen takia tulee tyrehtyttämään opiskelija-asuntojen lisärakentamisen.

Lisäksi kasvava kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden ja vaihto-opiskelijoiden joukko tulee entisestään lisäämään kohtuuhintaisten opiskelija-asuntojen kysyntää, sillä kansainväliset opiskelijat suosivat mahdollisimman halpoja opiskelija-asuntoja, kuten soluasuntoja ja pieniä yksiöitä. Kansainvälisillä opiskelijoilla on myös haasteita saada asuntoja yksityisiltä markkinoilta potentiaalisesti lyhyiden vuokrasuhteiden ja vuokranantajien epäluulojen vuoksi. Opiskelija-asuntoja tarjoavilla organisaatioilla on siis keskeinen merkitys vastata kansainvälisten opiskelijoiden asuntotarjonnasta.

Asuntotarjonnan haasteet eivät yksin kohdistu vain isoihin kaupunkeihin, vaan pulaa asunnoista koskee lähes kaikkia korkeakoulupaikkakuntia. Siirtyminen asumislisän piiriin tulee entisestään kaventamaan sitä asuntojen joukkoa, joista opiskelijoilla on mahdollisuus reaalisesti valita asunnon itselleen. Hallituksen tulisikin arvioida uudelleen päätöstä leikata opiskelija-asuntoihin käytettävän

erityisryhmien investointiavustuksen leikkauksia ja varmistaa päätöksillään opiskelija-asuntoja tuottavien toimijoiden kyvyn lisätä asuntotarjontaansa myös jatkossa.

Ylönen Nina

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry - erityisasiantuntija

Samuli Maxenius